

Подрез-Ряполова Ірина Валеріївна
*науковий співробітник НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України*
ORCID: 0000-0002-8802-1441

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Наукову працю присвячено дослідженню питань формування та розвитку інноваційної інфраструктури. Визначено, що на сучасному етапі розвитку національної інноваційної системи ключовим завданням, яке потребує першочергового вирішення повинно бути законодавче врегулювання діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури, в тому числі державної підтримки елементів інноваційної інфраструктури та суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність.

Ключові слова: національна інноваційна система, інноваційна інфраструктура, суб'єкти інноваційної інфраструктури, інноваційна діяльність.

Podrez-Riapolova Irina
*Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal
Framework for the Innovate Development of NALS of Ukraine*
ORCID: 0000-0002-8802-1441

SOME ISSUES OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE

The scientific work is devoted to the research of formation and development of innovation infrastructure. It is determined that at the present stage of the development of the national innovation system, the key task that needs to be addressed first is the legislative regulation of the activities of the innovation infrastructure entities, including the state support of the innovation infrastructure elements and the economic entities that carry out the innovation activity.

Keywords: national innovation system, innovation infrastructure, entities of innovation infrastructure, innovation activity.

Сучасний стан та проблеми розвитку національної інноваційної системи визначають необхідність розбудови інноваційної інфра-

структури, здатної забезпечити ефективне використання вітчизняного науково-технічного потенціалу, підвищення рівня інноваційності та конкурентоспроможності економіки країни.

Слід погодитись, що інноваційну інфраструктуру утворюють сукупність підприємств, організацій, установ, їхніх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, наукові, виробничі, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, з питань трансферу технологій тощо). Основними елементами інноваційної інфраструктури є державні інноваційні фінансово-кредитні установи, венчурні компанії і фонди, зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси), технологічні парки (технопарки), інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві), інкубатори (інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу), консалтингові (консультаційні) фірми тощо [1].

Поняття «інноваційна інфраструктура» має нормативне визначення в спеціальному законі, який встановлює правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні і відповідні форми стимулювання державою інноваційних процесів та має спрямування на підтримку розвитку національної економіки інноваційним шляхом.

Так, згідно норм ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV [2], інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо).

Вищевказане визначення поняття «інноваційна інфраструктура» містить перелік організаційно-правових форм для суб'єктів інноваційної інфраструктури, якими є: підприємства, установи, організації, їх об'єднання та асоціації та вказання на характер послуг, які надаються цими суб'єктами – послуги із забезпечення інноваційної діяльності. Однак, це визначення не встановлює статусу неінституційних елементів інноваційної інфраструктури (кластерів, зон високих технологій, технополісів тощо), які попри відсутність інституційної,

суб'єктної природи, є об'єктивно існуючими та ефективно діючими елементами, і питання їх правового оформлення є актуальним [3].

Тобто, Закон «Про інноваційну діяльність» чітко не визначає перелік учасників інноваційної інфраструктури, а тільки надає перелік їх функцій. Крім того, згідно ст. 14 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» до об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва належать бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, центри трансферу технологій, фонди підтримки малого підприємництва, лізингові компанії, консультативні центри, інші підприємства, установи та організації, основним завданням яких є сприяння розвитку малого і середнього підприємництва [4].

Концепція розвитку національної інноваційної системи, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. N 680-р [5], визначає, що національна інноваційна система включає підсистему інноваційної інфраструктури, що складається з виробничо-технологічної, фінансової, інформаційно-аналітичної та експертно-консалтингової складової, а також з технополісів, технологічних та наукових парків, інноваційних центрів та центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів та інноваційних структур інших типів; інформаційних мереж науково-технічної інформації, експертно-консалтингових та інжинірингових фірм, інституційних державних та приватних інвесторів. Таким чином, Концепція розвитку національної інноваційної системи визначає наступні складові інноваційної інфраструктури: 1) виробничо-технологічна, фінансова, інформаційно-аналітична та експертно-консалтингова складові; 2) технополіси, технологічні та наукові парки; 3) інноваційні центри та центри трансферу технологій, бізнес-інкубатори та інноваційні структури інших типів; 4) інформаційні мережі науково-технічної інформації; 5) експертно-консалтингові та інжинірингові фірми; 6) інституційні державні та приватні інвестори.

Також в Концепції розвитку національної інноваційної системи встановлюється, що однією з причин зниження рівню технологічного та інноваційного потенціалу національної економіки є нерозви-

нута інноваційна інфраструктура та визначаються основні завдання щодо розвитку національної інноваційної системи та шляхи їх вирішення у напрямі розвитку інноваційної інфраструктури.

Слід звернути особливу увагу на те, що Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р [6], серед основних бар'єрів для розвитку інновацій в Україні визначає недосконалість інституцій, зокрема політичного, регуляторного та бізнес-середовища та слабко розвинуту інфраструктуру, у тому числі інноваційну.

Так, нині у національному інноваційному середовищі малочисельними залишаються венчурні фонди та центри трансферу технологій, сучасний стан розбудови інноваційної інфраструктури характеризується низьким рівнем підтримки діяльності винахідників та науковців щодо певних науково-технічних розробок та використання наукового потенціалу, також відсутній реальний механізм стимулювання створення інноваційної інфраструктури.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку національної інноваційної системи ключовим завданням, яке потребує першочергового вирішення повинно бути законодавче врегулювання діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури, в тому числі державної підтримки елементів інноваційної інфраструктури та суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність. Все це свідчить про необхідність комплексного аналізу визначених питань і пошуку напрямків здійснення модернізації середовища розвитку інноваційної інфраструктури України та удосконалення відповідного інституційного забезпечення. При цьому потрібно врегулювати прогалини, які існують у чинному законодавстві щодо створення та функціонування певних елементів інноваційної інфраструктури шляхом розробки відповідних законодавчих пропозицій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гринько Т. В. Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Проблеми економіки та управління*. 2008. № 628. С. 438-442. URL: http://vlp.com.ua/files/69_1.pdf.

2. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

3. Малойван В. В. Поняття інноваційної інфраструктури: підходи до визначення та ознаки. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 27–33. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Maloyvan17.pdf>.

4. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 3. Ст. 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.

5. Концепція розвитку національної інноваційної системи: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

6. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10. 07. 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.

REFERENCES

1. Hrynko T. V. (2008). Formuvannia innovatsiinoi infrastruktury Ukrainy yak osnova aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv. *Visnyk Natsionalnoho universytetu Lvivska politehnika - Bulletin of the National University „Lviv Polytechnic”*, Ser.: *Problemy ekonomiky ta upravlinnia*, 628, 438-442. URL: http://vlp.com.ua/files/69_1.pdf [in Ukrainian].

2. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 r. № 40-IV. (2002). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 36, art. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> [in Ukrainian].

3. Maloivan V. V. (2017). Poniattia innovatsiinoi infrastruktury: pidkhody do vyznachennia ta oznaky. *Pravo ta innovatsii - Law and innovation*, 1 (17), 27-33. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Maloyvan17.pdf> [in Ukrainian].

4. Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 r. № 4618-VI. (2013). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 3, art. 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> [in Ukrainian].

5. Kontsepsiia rozvytku natsionalnoi innovatsiinoi systemy: rozporiadzhenia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.06.2009 r. № 680-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80> [in Ukrainian].

6. Stratehiia rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.07.2019 r. № 526-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80> [in Ukrainian].

Розгон Ольга Володимирівна

кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ORCID: 0000-0001-6739-3927

**РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
СТУДЕНТСЬКОГО БІЗНЕС-ІНКУБАТОРА,
СТВОРЕНОГО НА БАЗІ ДОСЛІДНИЦЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

До інноваційної інфраструктури дослідницького університету зазвичай відносять і бізнес-інкубатори. Автором робиться висновок, що слід розмежовувати студентські бізнес-інкубатори та студентські інноваційні бізнес-інкубатори. Окремо наводяться авторські визначення цих інноваційних структур.

У науковій праці розглядаються правове поняття і види студентських бізнес-інкубаторів. Проаналізовані організаційно-правові форми бізнес-інкубатора: складова технопарку / наукового парку ЗВО; структурний підрозділ ЗВО; молодіжна неприбуткова організація ЗВО.

Ключові слова: бізнес-інкубатор, дослідницький університет, ЗВО, трансфер технологій.

Rozghon Olha

PhD, Associate Professor, Leading Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

ORCID: 0000-0001-6739-3927